

PEST MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/GYAM/77-25/2017.

Tárgy: közérdekű adatigénylés

Dr. Hidas Edit részére

adatigénylő

elektronikusan

Tisztelt Adatigénylő!

A Pest Megyei Kormányhivatalnál előterjesztett közérdekű adatigénylésével kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom.

I.) A haza jogi szabályozásban is – teljes összhangban a Gyermekek jogi Egyezményben foglaltakkal – különös hangsúllyal jelenik meg a gyermekek és a gyermeki jogok védelme. A magyar jogforrások közül a gyermeki jogok védelmében kiemelkedő szerepe van Magyarországnak Alaptörvényének, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.).

A Ptk. alapelvei között szerepel a gyermek érdekeinek elsődlegessége és védelme, amely összhangban áll az Alaptörvény rendelkezésével és a Gyermekek jogi Egyezményével is.

A gyermeki jogok védelmének legfőbb letéteményese a hazai jogrendben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek (a továbbiakban: Gyvt.), amely meghatározza a gyermekek és szüleik alapvető jogait és kötelességeit, e jogok védelmét, a gyermekek védelmének rendszerét (ellátásokat és hatósági intézkedéseket), az állam és az önkormányzatok gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatait, a gyermekvédelmi és a gyámügyi igazgatás szervezetét és főbb szabályait, az adatvédelmi rendelkezéseket.

A Pest Megyei Kormányhivatal hatósági eljárásai során kötelezőnek tartja a jogszabályok betartását, valamint hivatalunkban a **gyámügyi szakterület kiemelt figyelmet és prioritást élvez. A hatósági eljárás minden esetben befolyástól mentesen, a gyermekek érdekeit és védelmét szolgálja.**

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyár) 13. § a), c) és d) pontja alapján a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró kormányhivatal ellátja az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzat jegyzőjének és a gyámhivatalnak a szakmai irányítását, felügyeletét és ellenőrzését, másodfokú hatósági jogkört gyakorol a települési önkormányzat jegyzőjének, a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági ügyekben, valamint az ügyészség és a bíróság kivételével a Gyvt. 72. § (1) bekezdése szerinti beutaló szerv által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés tekintetében, továbbá a gyermekvédelmi jelzőrendszer elégtelen működése esetén megteszi a Gyvt. 17. § (4) és (5) bekezdésében foglalt intézkedéseket, ellátja a jogszabályokban hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró kormányhivatal ellenőrzési jogkörében, négyévenként ellenőrzi a települési önkormányzat jegyzője, továbbá az elsőfokú gyámhatóság gyámügyi és gyermekvédelmi hatósági tevékenységének jogszerűségét. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró kormányhivatal jogosult szakmai koordinációs értekezletet összehívni a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatásköröket ellátó hatóságok számára, továbbá közreműködik az ágazati képzések, továbbképzések szervezésében.

Az ellenőrzések során a Pest Megyei Kormányhivatal a kiskorúak mindenképp felett álló érdekében szükséges intézkedéseket megteszi, a hiányosságok esetén a tanulságokat levonja, szükség esetén szakmai irányító jogkörében a figyelmet felhívja a helyes jogalkalmazásra, felügyeleti jogkörében a jogsértést orvosolja.

A kormányhivatal a hatáskörébe tartozó intézkedéseket kizárólag illetékességi területén jogosult megtenni, így a Pest Megyei Kormányhivatal, kizárólag Pest megye közigazgatási területén jogosult és illetékes eljárni, melynek okán Fejér megye közigazgatási területén található Bicske vonatkozásában a Pest Megyei Kormányhivatal illetékességgel továbbra sem rendelkezik.

II.) A Pest Megyei Kormányhivatal maradéktalanul végrehajtja az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II. 25.) Korm. rendeletben meghatározott feladatokat, melynek támogatására kinevezésre került az integritás tanácsadó. A Kormányhivatal gondoskodik a szervezet működésével összefüggő integritási és korrupciós kockázatokra vonatkozó bejelentések fogadásáról és kivizsgálásáról, amelynek keretében belső szabályzatot készített. A Kormányhivatal elvégzi a működésével kapcsolatos integritási és korrupciós kockázatok felmérését, elkészíti az azok kezelésére szolgáló intézkedési tervet, valamint az annak végrehajtásáról szóló integritás jelentést, mely nyilvános, a kormányhivatal honlapján évente közzétételre kerül. A Kormányhivatal az intézkedési terv alapján hivatásetikai és antikorrupciós témájú nyilvántartásba vett belső képzéseket tart a tisztviselői számára. Az integritás tanácsadó a hatályos jogszabályok és hivatásetikai szabályok alapján tájékoztatást és tanácsot ad a hivatali szervezet vezetői és munkatársai részére a felmerült hivatásetikai kérdésekben. A kormányhivatal az integritás tanácsadó útján gondoskodik a belső kontrollrendszer vonatkozásában a kontrollkörnyezet kialakításának és az integrált kockázatkezelésnek a koordinációjáról. A Pest Megyei Kormányhivatal csatlakozott az Integritást Támogatók Köréhez, melyből fakadóan minden évben részt vesz az Állami Számvevőszék integritás felmérésében és kitölti az integritás kérdőívet. Az Állami Számvevőszék a felmérés eredményeként évente intézményi bontásban elemző jelentést és korrupciós indexet tesz közzé, mely az Állami Számvevőszék integritas.asz.hu oldalán elérhető.

III.) Tisztelt Adatigénylő által hivatkozott ügyben „gyámügyi anomália” nem fordult elő, a hatóság a hatáskörébe tartozó kiskorúak érdekében álló intézkedéseket megtette, jogalkalmazása során helyes jogkövetkeztetéseket vont le. A hivatkozott ügy kiemelt jelentőséggel bír és vezetői figyelmet élvez.

A Gyár. 14. § (1) bekezdésben foglaltak értelmében a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal ellenőrzési jogkörében legalább négyévenként ellenőrzi a települési önkormányzat jegyzője és a gyámhivatal gyámügyi és gyermekvédelmi hatósági

tevékenységének jogszerűségét. Tisztelt Adatigénylő által hivatkozott ügyben az elsőfokú gyámhatóság átfogó törvényességi, jogszerűségi ellenőrzése 2017. év harmadik negyedévében fog megtörténni.

Egyúttal tájékoztatom a Tisztelt Adatigénylőt arról, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 2016. évben végzett átfogó ellenőrzés a létszámhiányból eredő ügyintézési határidő túllépése mellett megállapította azt is, hogy a lefolytatott másodfokú eljárások, valamint a másodfokú határozatok tartalmilag és formailag is megfelelnek az ágazati jogszabályoknak, valamint a közigazgatási és hatósági eljárásról szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) előírásainak, az akták rendezettek, a meghozott döntések tartalmukban alaposak és részletesek. Az ellenőrzés szakmai hibát nem tárt fel.

IV.) Az ügyfél képviselőjében eljáró meghatalmazott jogi képviselő az eljárásban a hatályos jogszabályok szerinti meghatalmazással rendelkezik, melyet csatolt a hatóság részére. Az eljárás során a hatóság felé az ügyfél az Ön által hivatkozott ügyben eljáró gyámhivatalok előtt személyazonosságát minden kétséget kizáróan igazolta, a meghatalmazott jogi képviselő képviselői jogosultságát megfelelően igazolta.

V.) A Ket. 2. § (1) bekezdése értelmében az ügyfeleket a hatósági eljárásban megilleti a törvény előtti egyenlőség, ügyeiket indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül kell intézni. A Pest Megyei Kormányhivatal a hatósági ügyeket megkülönböztetés és részrehajlás nélkül kezeli. A gyámügyi eljárásban az eljárás megindításáról minden esetben értesíti az ellenérdekű felet, valamint a tényállás teljes körű tisztázása érdekében a kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárásban nyilatkozattételre hívja fel. Abban az esetben, ha a nyilatkozattételre történő felhívásra a kapcsolattartás biztosítására kötelezett szülő nem válaszol, a hatóság a Ket. rendelkezései szerint kénytelen a rendelkezésére álló adatok alapján dönteni. Az eljárás megindításáról szóló értesítés megküldésével, valamint a nyilatkozattételre történő felhívással azonban a törvény előtti egyenlőség elvének eleget tesz és eleget tett a hatóság.

A hatóság a joghatóságát - ezzel összefüggésben az alkalmazandó jogot -, valamint hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni. Alapelv, hogy a közigazgatási hatóság csak azt teheti meg és olyan módon, ahogyan azt jogszabály megengedi. Ebből adódóan még arra vonatkozó kifejezett ügyféli kérelemre sem terjeszkedhet túl a hatóság a hatáskörén, így nem vizsgálhatja a meghatalmazott jogi képviselő más eljárásban felmerülő tevékenységét, esetlegesen adótartozását sem.

VI.) Tisztelt Adatigénylő kérésére tájékoztatom arról, hogy a kapcsolattartás akadályozása során a kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárásban az alkalmazandó szankciók tekintetében a Ket. 136.§-a értelmében a végrehajtást foganatosító szervnek azon intézkedést kell megtennie, amely az eset összes körülményét mérlegelve a leghatékonyabban biztosítja a kötelezettség teljesítését. A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásban, különösen a kapcsolattartás végrehajtása során fokozott felelősség terheli a gyámhatóságot azon döntésében, hogy megfelelő eszközt válasszon a végrehajtás kikényszerítésére. A szankció alkalmazásának arányban kell állnia a jogsértő magatartással. Az évek óta a különélő szülővel való kapcsolattartást akadályozó szülő esetében

alkalmazott szankció súlyosabb, mint az egyetlen alkalommal történő kapcsolattartás akadályozása esetén.

Ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kötelezett a végrehajtást elrendelő végzésben foglalt kötelezettségének a meghatározott határidőn belül nem tesz eleget, kérelemre a gyámhatóság végzéssel dönt a végrehajtás foganatosításáról. Ha a kapcsolattartás gyakorlása konfliktusokkal jár, folyamatosan akadályokba ütközik, illetve a felek között kommunikációs zavarok állnak fenn az alábbi szankciók kiszabására kerülhet sor:

A Ket. 134.§ d) pontja alapján, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv – ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható – a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki. A gyámhatóságnak a bírság kiszabása során a fokozatosság elvére, valamint a jogellenes magatartás súlyára és a felróhatóság mértékére is figyelemmel kell lennie. Az eljárási bírság legkisebb összege esetenként 5.000,- forint, legmagasabb összege 500.000,- forint lehet. Indokolt esetben az eljárási bírság ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettség elmulasztása miatt egy eljáráson belül ismételten is kiszabható.

Tekintettel arra, hogy a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 33.§ (2) bekezdés alapján a gyermek fejlődését veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást, a gyámhatóság hivatalból elrendelheti a gyermek védelembe vételét.

Tájékoztatam a Tisztelt Adatigénylőt arról is, hogy a Gyer. 33.§ (8) bekezdés b) pontja már kötelezettségként írja elő a gyámhatóság részére a büntető feljelentés megtételét, ha a kiskorú veszélyeztetésének, illetve a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának tényállása megvalósul. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 208.§-a szerint kiskorú veszélyeztetését követi el az a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

Az új Btk. hatályba lépésével egyidejűleg jelent meg a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának büntetőjogi tényállása, mely szerint, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

VII.) A rendőrséggel, nevelésbe vétellel kapcsolatos hivatkozására tekintettel tisztelettel tájékoztatom arról, a Gyvt. 130/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy *„egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval – háziorvossal, házi*

gyermekorvossal, védőnővel –, illetve a gyermek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel és a köznevelési intézménnyel."

Itt emelendő ki, hogy az egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról szóló 2016. évi CLXV. törvény – az elmúlt években felmerült súlyos gyermekbántalmazási és gyermekelhanyagolási ügyekre reagálva – 2017. január 1-jei hatálybalépéssel összehangoltan módosította a Gyvt. és az egészségügyi tárgyú törvények rendelkezéseit. Ennek körében a Gyvt. 130/A. §-ának új (3) bekezdésében előírásra kerül, hogy ha a szülő a védőnőt, a háziorvost, a házi gyermekorvost a gyermek elhelyezéséül szolgáló háztartásba nem engedi be és a velük való együttműködéstől ilyen mértékben elzárkózik, *ez a körülmény egyéb, veszélyeztetésre utaló bizonyíték nélkül is alapot szolgál arra, hogy a gyámhatóság hatósági kényszer alkalmazásával szerezhessen információt a gyermek ellátásáról.* Ebben az esetben tehát élni lehet a Gyvt. 130/A. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított lehetőséggel, és a rendőrség közreműködésével a gyámhatósági ügyintéző bejuthat az érintett ingatlanába (háztartásba). Ugyanígy, minden egyéb jelzés nélkül súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a szülő a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel vagy a köznevelési intézménnyel tagadja meg az együttműködést. A súlyos veszélyeztetettséget azonban utóbbi esetekben csak az alapozza meg, ha a gyermek gondozása tekintetében nem valósul meg az együttműködés. Azzal, hogy a Gyvt. egyértelműen súlyos veszélyeztető oknak minősíti a gyermek egészségügyi ellátásában és gondozásában közreműködő szervekkel, személyekkel való együttműködés teljes megtagadását nagymértékben elősegíti a gyámhatósági ügyintézők munkáját.

VIII.) Gyámhatósági eljárásban kirendelhető szakértő személyével kapcsolatban tájékoztatom, hogy a szakértő kirendelésére az igazságügyi szakértői névjegyzékből történő választással van lehetőség a hatósági eljárásban. Az igazságügyi szakértői névjegyzékbe történő felvétel nem a gyámhatóság hatásköre.

Azon kérdésére, hogy a gyámhivatal biztosít-e valós kontrollt a gyermekvédelem felett, tájékoztatom arról, hogy a Gyár. 13. § b) pontja értelmében a gyermekvédelmi feladatkörében eljáró megyei kormányhivatal ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott feladatait az illetékességi területén. Tájékoztatom arról, hogy Pest megye fővárosi kerület vonatkozásában illetékességgel nem rendelkezik.

Tájékoztatom továbbá arról, hogy folyamatban lévő közigazgatási per nem alapozza meg az elfogultságot. Az elsőfokú hatóság kizárására irányuló bejelentésével kapcsolatos döntését az Ön meghatalmazottja 2016. év február hó 28. napján átvette. Hivatalunkhoz 2017. év március hó 1. napján érkezett, a másodfokú hatóság kizárására vonatkozó bejelentésével kapcsolatos eljárás még folyamatban van, a kizárásról az Emberi Erőforrások Minisztériuma Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya dönt.

Tájékoztatom továbbá, hogy a bírósági beadványokon a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szabályai szerint feltüntetésre kerül az alperes képviselőjében eljáró kormánytisztviselő neve. Egyúttal azon kérdésére, hogy van-e szándék az ügy mihamarabbi törvényes lezárására, egyértelműen arról tájékoztatom, hogy mindenképpen az a cél, hogy a fentiekben is részletezett

jogszabályok betartása és alkalmazása mellett a kiskorúak érdekében és védelmében álló mihamarabbi döntés szülessen.

A kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárás kérelemre induló eljárás, kérelem hiányában az eljárást a gyámhivatal hivatalból nem indíthatja meg. A védelembe vételi eljárás azonban hivatalból induló eljárás, amely mindaddig nem szüntethető meg, amíg Ön nem biztosítja a környezettanulmány elvégzését.

Tájékoztatom továbbá, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 52. §-a értelmében a közérdekű adatok vagy a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával kapcsolatban bekövetkezett jogsérelem, vagy annak közvetlen veszélye esetén a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság vizsgálatát kezdeményezheti.

Budapest, 2017. április 12.

Dr. Tarnai Richárd kormány megbízott
nevében és megbízásából:

